

KESKKONNAMINISTEERIUM

Kohaliku omavalitsuse võimalused metsakasutuse suunamisel, looduskaitseseadus ja maastikukonventsioon

Taimo Aasma, Merit Otsus, Kris Heinsoo

Keskkonnaministeerium LKO

7.05.2020

Metsaseadus

§ 2. Seaduse eesmärk

(2) Metsa majandamine on säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning **ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse**

Planeerimisseadus

§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on luua ruumilise planeerimise (edaspidi *planeerimine*) kaudu eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestava, demokraatliku, pikaajalise, **tasakaalustatud ruumilise arengu, maakasutuse, kvaliteetse elu- ning ehitatud keskkonna kujunemiseks**, soodustades keskkonnahoidlikku ning majanduslikult, kultuuriliselt ja sotsiaalselt jätkusuutlikku arengut.

§ 10. Huvide tasakaalustamise ja lõimimise põhimõte

(1) Planeerimisalase tegevuse korraldaja peab **tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtusi**, kaaluma neid vastavalt planeerimise põhimõtetele ja planeeringu eesmärkidele ning lõimima need planeeringulahendusse.

Üldplaneeringu üks ülesanne on **rohevõrgustiku** toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine

(PlanS § 75).

Roheline võrgustik on eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tuumikaladest ja neid ühendavatest rohekoridoridest.

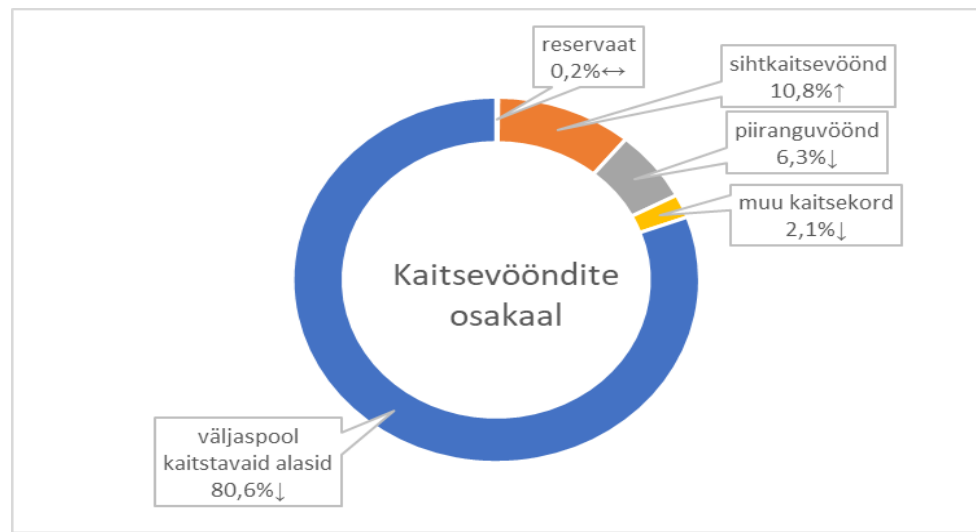
(§ 6 lg 17)

RV - asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav süsteem:

LKS alusel on kaitstud on 19,4% maismaast (Keskkonnaregister, 2020)

Looduslikele protsessidele on jäetud 11% maismaast (reservaat, skv)

Maakond	Kaitstava territooriumi muutus (ha)	Kaitstava territooriumi pindala (ha)	% maakonna pindalast
Harjumaa	1095↑	87107	20,1
Hiiumaa	57↑	24280	23,5
Ida-Virumaa	516↑	62400	21,0
Jõgevamaa	5208↑	35980	14,1
Järvamaa	1240↑	38222	14,3
Läänemaa	111↑	52338	28,8
Lääne-Virumaa	4315↑	61961	16,8
Põlvamaa	31↑	14999	8,2
Pärnumaa	2685↑	147626	27,2
Raplamaa	1754↑	55558	20,1
Saaremaa	647↑	55053	18,7
Tartumaa	1019↑	61652	18,4
Valgamaa	688↑	40767	21,3
Viljandimaa	4651↑	58110	17,0
Võrumaa	3205↑	47725	17,2
kokku maismaa	27222↑	843778	19,4

KOV-i võimalusi metsale kasutustingimuste seada

väärtuslike (metsa)alade kohaliku kaitse alla võtmine;

rohevõrgustikus ja rohealadel metsa kasutamise tingimuste seadmine;

linnades rohealade määratlemine, kus metsaraie eeldab alates 01.09.2020 KOV-i kooskõlastust;

asula/ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule jne eest lageraie langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine

Loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmine (LKS)

Kaitse alla võtmise menetluse algatab ja viib läbi kohalik omavalitsus (KOV)

KOV tasandil saab loodusobjekti kaitse alla võtta:

- 1) kehtestatud **üldplaneeringu** või detailplaneeringu alusel;
- 2) ilma planeeringut koostamata: tuleb koostada piirikirjeldus ja kinnitada kaitse-eeskiri, avalikustada

Kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement (LKS § 4 lg 7)

Kohaliku kaitse alla võetud maa-alal rakendatakse piiranguvööndi kaitsekorda, mida võib kaitse-eeskirjaga või planeeringuga leevendada

Maamaksusoodustus

Olulist üldplaneeringute koostamisel

Määrata rohevõrgustiku tingimused ruumiliselt piisavalt detailselt, konkreetse RV elemendi rolli silma pidades – reeglina ei ole põhjendatud seada kogu rohevõrgustiku ulatuses ühesuguseid tingimusi rohevõrgustikku jääva metsa majandamiseks

Piirangud peavad olema läbi mõeldud ja põhjendatud

Rohevõrgustiku eritingimustena ei peaks tooma nõudeid, mis juba niigi kehtivad, nt kallasrada peab olema avatud, metsa majandamine peab olema säästev

Lageraie? Võimalik on seada langisuuruse piiranguid, saab eelistada muid raietüüpe, kokkuleppele jõudes saab ka raie keelata

Piirangute hüvitamine - KOV, RaM?

Looduskaitseseadusest tulenevate piirangute kompenseerimine riiklikult kaitstavatel aladel

Maamaksuvabastus 50% (piiranguvöönd, hoiuala) või 100% (reservaat, sihtkaitsevöönd)

Metsatoetus Natura alal ja kaitseala sihtkaitsevööndis

Oluliste piirangutega maade riigile omandamine

Euroopa maastikukonventsioon

Konventsiooni eesmärk on edendada maastike kaitset, korraldust ja planeerimist

Maastik on inimeste elukeskkonna oluline osa, kultuuri- ja looduspärandi mitmekesisuse väljendus ning elukvaliteedi ja identiteedi alus

Oluline koht on kohalike kogukondade kaasamisel otsustusprotsessidesse

Maastikega seotud tegevuste eest vastutus mitte ainult riiklikel ametiasutustel, vaid ka kohalikel ja piirkondlikel võimudel

<https://www.riigiteataja.ee/akt/228022018001>

Eesti liitus 2017

Liitumist ette valmistanud töörühma kuulusid esindajad

Keskkonna-, Rahandus-, Kultuuri- ja Maaeluministeeriumist

Linnade Liidust, Maaomavalitsuste liidust

Keskkonnaametist, Muinsuskaitseametist

Eesti Maaülikoolist, Eesti Kunstiakadeemiast ja Tallinna Ülikoolist

Eesti Arhitektide Liidust, Eesti Maastikuarhitektide Liidust ja Eesti Planeerijate Ühingust

Rakendamine toimub jagatud vastutusega: iga valdkond vastutab MK täitmise eest oma haldusala piires

KESKKONNAMINISTERIUM

Aitäh!